

BANGLADEŞ ÜLKE RAPORU

MART 2021

BANGLADEŞ ÜLKE VE İHRACAT RAPORU

RESMİ ADI : Bangladeş Halk Cumhuriyeti
NÜFUS : 166,6 milyon
DİL : Bengalce

YÜZÖLÇÜMÜ : 147.570 km²

BAŞKENT : Dakka

BAŞLICA ŞEHİRLERİ : Chittagong, Khulna, Sylhet, Mymensingh, Rajshahi

YÖNETİM ŞEKLİ : Parlamenter Cumhuriyet

DEVLET BAŞKANI : Abdul Hamid

PARA BİRİMİ : Bangladeş Takası (BDT)

COĞRAFI KONUM

Bangladeş, Güneydoğu Asya'da yer almaktadır. Ülkenin doğuda, batıda ve kuzeyde Hindistan ile güneyde ise Bengal Körfezi ve çok küçük olmak üzere Myanmar ile sınırı vardır. Alüvyonlu düzlükleri verimli tarım arazileridir. Topraklarının büyük bölümü üç büyük nehrin (Ganj, Brahmaputra, Meghna) ve beraberinde pek çok nehrin ve kanalın oluşturduğu bir deltadır. Engin yeşil tarlalar kuzeydoğuda 244 metre ve güneydoğuda 610 metre ortalama yükseklikleri olan alçak dağlarla çevrilmiştir. En yüksek nokta Chittagong dağlık bölgesinin güneydoğu ucunda bulunmaktadır.

SİYASİ VE İDARİ YAPI

Bangladeş parlamenter demokrasi ile yönetilmektedir. Her beş yılda bir 18 yaş ve üstü tüm vatandaşlar Jatiya Sangsag diye adlandırılan tek meclisli parlamento için seçimlerde oy kullanabilirler. Halen, toplam 345 sandalyesi olan parlamentonun 45 sandalyesi kadınlara ayrılmış olup bunlar diğer seçilmiş 300 üye tarafından seçilir. Başbakan, hükümetin başı olarak, kabineyi kurup devletin günlük işlerini yürütür. Başbakan, Cumhurbaşkanı tarafından resmen atanmış olsa bile, parlamento üyesi olmak zorunda olup, parlamento genelinin güvenini hak etmesi gerekmektedir.

Bangladeş'in anayasası, 1972 yılında tanzim edilmiş olup, anayasaya eklenen on dört maddeden oluşur. En yüksek yargı organı Yargıtay'dır. Yargıçlar, Cumhurbaşkanı tarafından atanırlar.

Başbakan Sheikh Hasina tarafından yönetilen şimdiki hükümet, Devletin babası Bangabandhu Sheikh Mujibur Rahman'ın tasarlamış olduğu gibi yoksulluğu ve istismarı ortadan kaldıracığına dair söz vermektedir.

Bangladeş, 2021 yılında 50. Bağımsızlık yıldönümünü kutlamaya hazırlanırken, Vizyon-2021 projesi ile ülkeyi Dijital Bangladeş'e ve orta gelirli bir ülkeye dönüştüreceğini taahhüt etmektedir.

NÜFUS VE İSTİHDAM

Bangladeş, dünyadaki nüfus yoğunluğu en yüksek ülkedir. Ülkenin nüfusunun 2024 yılında 175,4 milyona, 2030 yılında ise 220 milyona ulaşmasını beklenmektedir. Ayrıca, nüfus artışının çevre kirliliğini artıracığı, su ve gıda kaynakları üzerinde olumsuz etkileri olacağı öngörülmektedir.

Şehirdeki nüfus artışı toplam nüfus artışının iki katı olup, Şehirleşme oranı 2015 yılında %30 olduğu ve bu oranın 2030 yılında %40'a çıkacağı tahmin edilmektedir. En önemli şehir olan başkent Dakka dünyadaki en kalabalık şehirlerden biridir.

Ülke nüfusunun %90'ı Müslüman, %9'u Hindu, %1'i Budist ve Hıristiyan'dır.

Önümüzdeki dönemde Bangladeş'in çalışma yaşındaki nüfusunun pek çok ülkedeki durumun aksine artış göstereceği tahmin ediliyor. Bu artışın, ekonomik bağımlılığı düşüreceği, istihdamı, tasarrufları, yatırımları ve ekonomik büyümeyi artıracığı öngörülmekle birlikte bu gelişmelerin eğitimin kalitesine bağlı olduğu düşünülmektedir. İş imkânlarının sınırlı olması nedeniyle, Bangladeşlilerin hâlihazırda kendilerine iş imkânı veren Orta Doğu ülkelerinde de çalışmaya devam etmeleri beklenmektedir.

GENEL EKONOMİK DURUM

Bangladeş ekonomisi, 20 yıldan fazla bir süre içerisinde yardıma bağımlı bir ekonomiden ticarete bağımlı bir ekonomiye dönüşmüştür. Bununla birlikte, Bangladeş'in orta gelir düzeyinde bir ülke olabilmesi için gerekli görülen yatırım odaklı büyümeye geçebilmesi henüz başarılamamıştır. Hazır giyim sektörü ve işçi gelirleri ekonominin en dinamik olduğu alanlardır. Bangladeş, ülkenin tek bol kaynağı olan düşük ücretli, emek yoğun iş gücünü iyi bir şekilde kullanmaktadır.

Kişi başına ortalama gelir yıllık cari fiyatlarla 1905 dolar, satın alma gücü paritesine göre ise 4.390 dolar seviyelerindedir. Uzmanlar, GSYİH'nin düzenli olarak yıllık %7 oranında büyümesinin ülkedeki yoksulluğu önemli oranda düşürebileceğini belirtmektedirler.

Telekomünikasyon sektöründeki özelleştirmelerin sonucu olarak son yıllarda yabancı sermaye yatırımları artmıştır.

Yurt içi kaynakların düşük kapasitedeki yatırım finansmanı gücü göz önüne alındığında, ülkenin önceliği ihracat odaklı sanayileri teşvik ederek yurt dışı yabancı sermaye çekmeye vermesi gerektiği uzmanlarca belirtilmektedir. Ayrıca, yabancı sermayenin çekilebilmesi için bürokratik engellerin azaltılması ve zarar eden kamu şirketlerinin satılması da önemlidir. Bangladeş dünyada en düşük oranda kişi başına yabancı yatırım çeken ülkelerden biri konumundadır.

DIŞ TİCARET

Bangladeş resmi istatistikleri en son 2015 yılında yayımlanmış olup, Trademap'ın tahmini verilerine göre 2019 yılında ülkenin dış ticaret hacmi, bir önceki yıl seviyesini yaklaşık olarak tekrar ederek artarak 100 milyar ABD Doları olmuştur.

2019 yılında ihracat bir önceki yıla göre %2,0 oranında artarak 46,6 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemdeki ithalat ise bir önceki yıla göre %6,7 oranında azalarak 53,3 milyar ABD doları olmuştur.

2015 yılında 16 milyar dolar seviyelerinde olan dış ticaret açığı, 2019 yılında 6,7 milyar dolara gerilemiştir.

Bangladeş temel ürünlerde ithalata bağımlılığı nedeniyle ticaret açığı problemiyle karşı karşıyadır. Ayrıca, ülkenin en önemli ihracat sektörü olan hazır giyim sektörü iplik ithalatına bağımlı durumdadır. Bangladeş'in ihracatında 2019 yılı itibarıyla en önemli ihraç ürünleri; hazır giyim ve ayakkabılardır.

Bangladeş'in ithalatında başlıca ürün grupları: Kardesiz Pamuk; Pamuklu mensucat; Hurda demir; Buğday ve mahlut; Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar; Telefon cihazları; Pamuk ipliğı (dikiő ipliğı hariç); Palm yağı ve fraksiyonları; Soya fasulyesi; Kamıő/pancar őekeri ve kimyaca saf sakarozdur.

2019 yılı verilerine göre; Bangladeş'in en önemli ihraç pazarı ABD olup, onu Almanya, Birleşik Krallık, Fransa, İspanya, Hollanda Polonya, İtalya, Kanada ve Japonya izlemektedir.

2019 yılında Bangladeş'in ithalatında en önemli ülke Çin olup, Hindistan, Singapur, Malezya, ABD, Endonezya, Japonya, Hong Kong, Brezilya ve Güney Kore ithalatta önemli diğer ülkelerdir.

TÜRKİYE-BANGLADEŞ DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

2019 yılında iki ülke arasında gerçekleşen ticaret hacmi yaklaşık 810 milyon dolar olup, bir önceki yıla %5,6 oranında azalış yaşanmıştır.

Türkiye'nin Bangladeş'le dış ticaret rakamları incelendiğinde; 2012 yılında ilk defa 200 milyon doların üzerine çıkan ihracat, 2019 yılına kadar artmaya devam etmiştir. Bangladeş'e ihracat anılan yılda %8,9 oranında azalarak 340 milyon dolar düzeyine gerilemiştir.

2019 yılı itibarıyla Bangladeş'ten ithalat ise bir önceki yıla göre %2,9'luk düşüşle 470 milyon dolar olmuştur.

TÜRKİYE-BANGLADEŞ DIŞ TİCARET DEĞERLERİ (BİN DOLAR)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT
2016	263.955	881.039
2017	294.544	737.094
2018	372.795	484.484
2019	339.794	469.621
2020	349.020	568.850

TÜRKİYE’NİN BANGLADEŞ’E İHRACATINDAKİ BAŞLICA ÜRÜNLER

Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat, Elektrikli makina ve cihazlar, Süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, Muhtelif kimyasal maddeler, Plastikler ve mamulleri, Çimento, toprak, taş, tuz, kükürt, alçı, kireç, Sentetik ve suni devamsız lifler, Boyalar, İnorganik kimyasallar, Diğerleri

TÜRKİYE’NİN BANGLADEŞ’TEN İTHALATINDAKİ BAŞLICA ÜRÜNLER

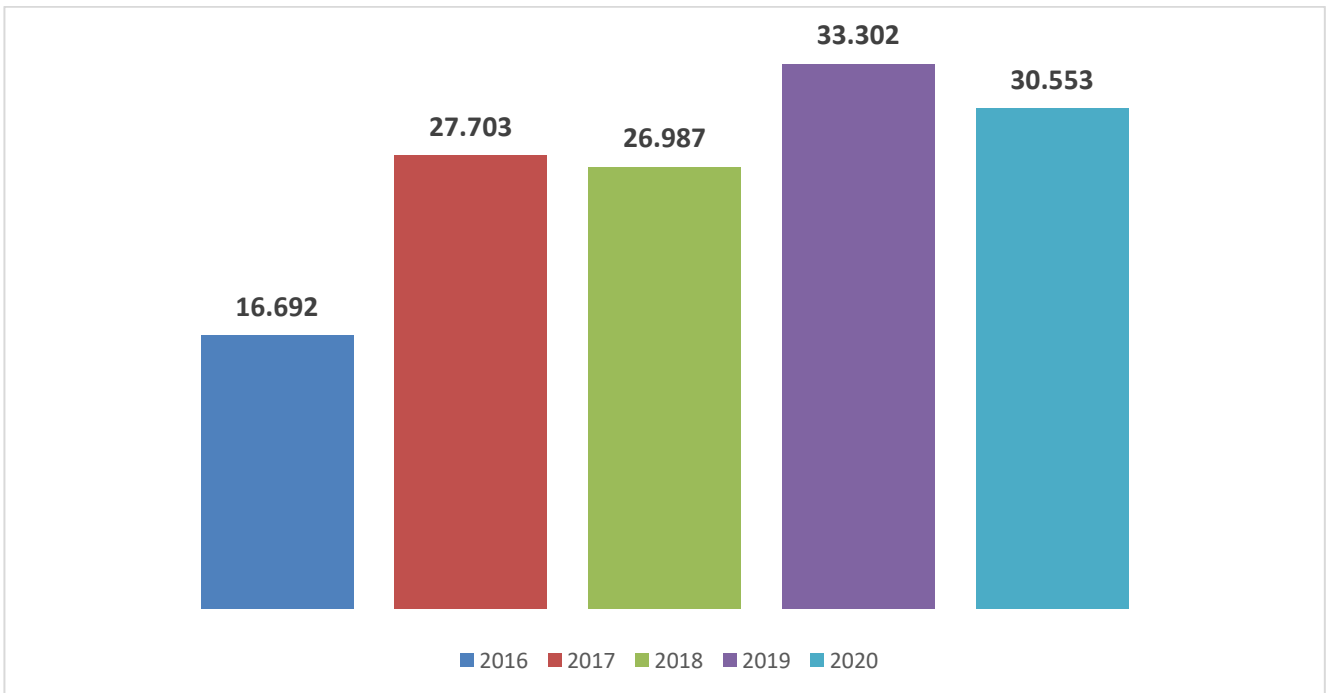
Dokumaya elverişli diğer bitkisel lifler, Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı, Örme giyim eşyası ve aksesuarı, Tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler, Ayakkabılar, Optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, Sentetik ve suni devamsız lifler, Dokuma hazır eşya, takımlar, kullanılmış giysi ve kumaşlar, Seramik mamulleri, Kauçuk ve kauçuktan eşya, Diğerleri

GAZİANTEP-BANGLADEŞ DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Gaziantep’in Bangladeş’e yapmış olduğu ihracat yıllara göre ele alındığında, söz konusu ihracatın 2017 yılında %66 oranında artışla 27 milyon 703 bin dolar, 2018 yılında ise %3’e yakın bir azalış ile 26 milyon 987 bin dolar olduğu görülmektedir.

2019 yılında %23’lük oranda yeni bir artışla 33 milyon 302 bin dolara yükselmiş, 2020 yılında ise %8 oranında azalma göstererek 30 milyon 553 bin dolara gerilemiştir.

YILLARA GÖRE GAZİANTEP’TEN BANGLADEŞ’E YAPILAN İHRACAT (BİN DOLAR)

GAZİANTEP'TEN BANGLADEŞ'E İHRAÇ EDİLEN ÜRÜNLER

ÜRÜN ADI	2019 1000 USD	2020 1000 USD	DEĞİŞİM (%)
PAMUKTAN DOKUNMUŞ MENSUCAT	25.223	25.227	0,02
SENTETİK VEYA SUNİ DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELER	3.990	3.405	-14,66
RİNG EĞİRME MAKİNALARI	0	340	-
KÂĞIT VE KÂĞIT MAMÜLLERİ	395	384	-2,78
AYÇİÇEĞİ TOHUMU YAĞI	729	207	-71,56
DİKİŞSİZ DEMİR/ÇELİKTEKİ KAPLAR	91	185	103,29
TANKER RÖMORK VE YARI RÖMORKLAR	0	145	-
MERCİMEK	0	69	-
YAKIT VE YAĞ DAĞITIM POMPALARI	24	61	154,50
ÇİKOLATA MAMÜLLERİ	218	78	-64,22
DİĞER	1.800	471	-73,83
TOPLAM	32.470	30.572	-5,84

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Belarus Ticaret Müşavirliği, GAİB, TÜİK, GSO Bilgi Veri tabanı